

Српско археолошко друштво

Градски музеј Вршац

СРПСКО АРХЕОЛОШКО ДРУШТВО

XXXIX СКУПШТИНА И ГОДИШЊИ СКУП

Вршац, 2. - 4. јун 2016. године

Програм, извештаји и апстракти

Вршац 2016

Организациони одбор скупа

Драгана Митровић, градоначелница Града Вршца

Милан Филиповић, директор Градског музеја Вршац,

Миодарг Аралица, Градски музеј Вршац

Љиљана Томић Давидов, Градски музеј Вршац

Сања Ђурђевић, Дом омладине Вршац

Др Адам Црнобрња, председник Српског археолошког друштва

Др Војислав Филиповић, потпредседник Српског археолошког друштва

Мр Војислав Ђорђевић, секретар Српског археолошког друштва

Научни одбор скупа

Проф. др Душан Михаиловић, редовни професор, Филозофски факултет,
Универзитет у Београду

Доц. др Дејан Радичевић, доцент, Филозофски факултет, Универзитет у
Београду

Др Драгана Антоновић, научни саветник, Археолошки институт, Београд

Др Наташа Миладиновић-Радмиловић, виши научни сарадник,
Археолошки институт, Београд

Др Адам Црнобрња, музејски саветник, Народни музеј у Београду

Др Селена Витезовић, научни сарадник, Археолошки институт, Београд

Др Надежда Гавриловић-Витас, научни сарадник, Археолошки институт,
Београд

Др Војислав Филиповић, научни сарадник, Археолошки институт, Београд

Приредили: Адам Црнобрња и Војислав Филиповић

Издавач: Српско археолошко друштво, Београд и Градски музеј Вршац

За издавача: Адам Црнобрња и Милан Филиповић

Штампа: Тули штампарија ДОО, Вршац

Тираж: 200

Бесплатан примерак

ISBN 978-86-80094-02-1

XXXIX скупштина и годишњи скуп Српског археолошког друштва
финансиран је средствима Министарства просвете, науке и технолошког
развоја Републике Србије и Града Вршца

МАТЕРИЈАЛ ЗА СКУПШТИНУ САД

Управном одбору Српског археолошког друштва упућено је писмо које су потписали чланови истраживачког тима и аутори књиге *Археолошка карта Баната 1* (Станко Трифуновић, Ивана Пашић, мр Војислав Ђорђевић, др Дејан Радичевић, Јелена Ђорђевић, др Дубравка Николић, др Славиша Перић и мр Драган Јовановић). У том писму је изречена молба да се преписка коју сматрају спорном објави у овој публикацији у целости, као и да читава проблематика буде разматрана и на самој Скупштини Друштва. У образложењу молбе, између осталог стоји: „Колега Предраг Медовић написао је писмо поводом пројекта *Археолошка топографија Баната* и књиге *Археолошка топографија општинe Нови Кнежевац* (Нови Сад 2012), које је упутио финансијерима пројекта и монографије (Министарство културе Републике Србије и Покрајински Секретаријат за културу и образовање АП Војводине), као и институцијама које воде тај посао (Музеј Војводине, Покрајински завод за заштиту споменика културе у Петроварадину и Народни музеј Панчево). У писму је изнет главни мотив, изречен кроз захтев финансијерима и управама институција, да се пројекат „прекине и заборави“. Тим од осам археолога који је ангажован на пројекту и публикавању његових резултата написао је одговор на ово писмо и упутио га на исте адресе. Иако тешко оклеветани од аутора писма, на наш одговор институцијама којима је Медовићево писмо упућено, нисмо добили никакву повратну информацију.”

Излазећи њиховој молби у сусрет, преписку између др Предрага Медовића и потписника писма преносимо у целости.

Dr Predrag Medović, naučni savetnik u penziji
 Novi Sad, Narodnog fronta 71
 6. april 2015.

НАРОДНИ МУЗЕЈ ПАНЧЕВО

Примљено: 07. 04. 2015

Одјел	Број	Целокупно	Достапност
	337		

SEKRETARIJAT ZA KULTURU AP VOJVODINE
 Gospodja Dušica Juribašić

**Protivrečnosti i nedoumice u vezi sa
 Arheološkom topografijom Banata 1 – opština Novi Kneževac**

Tokom 2012. godine štampana je knjiga pod naslovom: „ARHEOLOŠKA TOPOGRAFIJA BANATA 1“. Posvećena je arheološkim nalazištima u opštini Novi Kneževac. Kao izdavači označeni su: Muzej Vojvodine Novi Sad i Pokrajinski zavod za zaštitu spomenika kulture Petrovaradin. Kao autori kataloga nalazišta navedeni su: Dejan Radičević, Vojislav Đorđević, Stanko Trifunović i Ivana Pašić. Autori posebnih tekstova i obrada arheoloških nalaza su: Vojislav Đorđević (Narodni muzej Pančevo), Jelena Đorđević (Narodni Muzej Pančevo), Dragan Jovanović (Narodni muzej Vršac), Dubravka Nikolić (Filozofski fakultet Beograd), Ivana Pašić (Pokrajinski zavod za zaštitu spomenika kulture Petrovaradin), Slaviša Perić (Arheološki institut SANU Beograd), Dejan Radičević (Filozofski fakultet Beograd), Stanko Trifunović (Muzej Vojvodine Novi Sad), Zoltan Čemerle (O.Š. „Sveti Sava“ Kikinda). Knjiga je štampana u formatu A1, puni kolor, 377 strana, tvrdi povez. Posebno je naglašeno da su sredstva za štampu obezbedili Ministarstvo kulture Republike Srbije i Pokrajinski zavod za zaštitu spomenika kulture u Petrovaradinu.

Koncepcija knjige, kao i ceo pristup izradi arheološke karte Novog Kneževca, je apsolutno neprihvatljiv i pogrešan. Knjiga je opterećena veledikim brojem nepotrebnih ilustracija i završnih analiza arheološkog materijala. Bez ikakve potrebe tri seoska atara su razvučena na 377 strana; što celu materiju čini komplikovanom i zamršenom. U njoj ima više nepotrebnih tekstova i ilustracija, nego bitnih i jednostavnih informacija kakvu ovakva literatura zahteva. Da pomenemo samo 183 karte raznih veličina i 211 kolor fotografija uglavnom arheoloških nalazišta, nekoliko ambijenata 3 naseljena mesta. Mnoge fotografije su nekvilitetne i ne govore ništa. Nekoliko karakterističnih lokaliteta i humki je opravdano, ali zaparložene njive, pod usevima ili ogoljene, bez obzira šta se u njima nalazi, ne pružaju nikakvu pomoć korisniku. Umesto tolikih karata, cela priča se mogla završiti sa tri priredene manje karte kojima se služio Pokrajinski zavod (u prilogu). Ilustrovani arheološki materijal je preobiman, pogotovo ako se zna da je mnogo toga već publikovano. U tablama se nalaze i atipični fragmenti keramike koji ničemu ne služe. Opis nalazišta je nepodpun i bez osnovnih odrednica. Ako lokalitet nije ranije istraživan, on je smešten pod redni broj bez naznake da li se radi o naselju ili nekropoli. Ispostavilo

se da osim keramike i kamenih oruđa nema nikakvih drugih elemenata za opredelenje nalazišta. U ovom tekstu dominiraju koordinate, visinske tačke, ukupan broj nadenih fragmenata i tačan procenat učešća keramičkog materijala po dobima. Ilustracije bi morale biti povezane sa tekstom i atribuirane. To je zadatak autora. Sve što nije identifikovano, nije vredno prezentacije. O posebnoj analizi arheološkog materijala po dobima je u ovom slučaju nepotreban i o njemu neću govoriti. Te analize se ne rade za svaku opštinu, niti užu ovlast već samo za predeonu i zatvorenu celu. U ovom slučaju za ceo Banat. Sve liči, a to priznaje i S. Trifunović, da je ovo malo topografija, malo monografija tri sela.

Može se, verovatno sasvim opravdano, staviti primedba da je ova kritika knjige zakasnela. S tim u vezi želeo bih da napomenem da sam sa pravom očekivao kritičku reakciju nekog od aktivnih arheologa. Pošto to nije bio slučaj, osećam obavezu da ukazem na ovaj problem. Posebno iz razloga što su, prema informacijama kojima raspolazem, ove godine odobrena sredstva da za sličan poduhvat muzeja u Pančevu. To je već u ovoj knjizi S. Trifunović i najavio. Koliko znam, a time sam se aktivno bavio 15 godina u Pokrajinskom zavodu, od topografije se očekuje jednostavn i svrsishodan način prezentacije trenutnog stanja istraženosti arheoloških nalazišta na određenoj teritoriji: On nije konačan i vremenom će se dopunjavati. Takav kriterijum su usvojili tvorci projekata Arheološke karte Jugoslavije, preko SADJ koji je vodio J. Todorović i Savet Akademija FNRJ, koji je predstavljao M. Garašanin. Slično je osmislio i 16 godina radio Pokrajinski zavod za zaštitu spomenika kulture iz Novog Sada, od 1964. do 1980. godine, kao i Zavod Srema iz Sremske Mitrovice. Malo drugačije je postupao samo Narodni muzej iz Kikinde kada je u pitanju način lociranja nalazišta. Praktično, to znači upitnik sa desetak jasno definisanih pitanja. Osim preteranog detaljisanja i rastezanja građe i teksta, kao što je to urađeno za 3 naselja u severnom Banatu, nije način da se ovaj projekat tako tretira i komplikuje, čak pod uslovom da imamo na pretek materijalnih sredstava i kadrova. Sa druge strane, nije topografija mesto na kojem će se publikovati neobjavljeni fondovi u područnim muzejima koji brinu S. Trifunovića. To je sasvim drugi problem i metodologija, ali o tome ovde nije reč. Neobjavljen arheološki materijal jeste gorući problem srpske arheologije i ja sam zbog toga krajem prošlog veka uradio i objavio temeljnu analizu stanja postojećih fondova u muzejima Vojvodine. Rezultat je bio poražavajući. Publikovano je samo 5%. Taj se problem projektom topografije može ublažiti, ali se ne može rešiti.

Pokretač ovog projekta u uvodnom tekstu navedene publikacije pokazao je skromno i nepotpuno poznavanje posla koga se latio. Tako na strani 9 navodi da je među prvima u Vojvodini D. Popović počeo evidenciju arheoloških nalazišta u Sremu. To nije ni korektno ni tačno. On je preuzeo sistem od Pokrajinskog zavoda i radio i uradio najveći deo Srema, a ostatak K.O uradio je Pokrajinski zavod, pre osnivanja Zavoda Srema i dolaska D. Popovića. Pokrajinski zavod je pokrenuo projekat nazvan: „Topografija spomenika kulture Vojvodine“ i on je obuhvatao sve struke: arheologiju, istoriju, istoriju umetnosti, etnologiju i istoriju arhitekture. U ovom slučaju S. Trifunović je samo u pravu kada kaže: „Taj doprinos (Zavoda) vidimo kao redovan, najvažniji sistematski i organizovan posao na ovom problemu, kroz novi pristup i standardizaciju u evidentiranju arheoloških nalazišta“. Ako je već sebi dozvolio da pohvali napore Zavoda na planu usavršavanja metodologije evidentiranja arheoloških nalazišta, zašto se nije pridržavao tih standarda? Izmislio je nove i neshvatljive kriterijume. Umesto da nastavi već skoro

окончан посао на овом пројекту, он из само њему познатих разлога почиње ново евидентирање и са колегама из Панчева, Вршца и Београда ради северни Банат. Где је ту археолог Народног музеја из Кикинде? Нови Кнежевац је више од пола века био и остао брига поменутог Музеја. На овом подручју ceo радни век је провео археолог М. Герић. О Герићу Трифунović има лепе речи хвале за оно шта је све урадио, чувао и контролисао терен, а не каже да ли је шта користио од његових рекогносцирања? Било би врло занимљиво сазнати шта је ново открио С. Трифунović својим рекогносцирањем а што Герићу није пошло за руком (стр. 31). Био би му то добар изговор и оправдање за ново рекогносцирање и контролу резултата рада М. Герића. Када смо већ код М. Герића треба рећи да је он још шездесетих година прошлог века испоручио карту археолошких налазишта са свих припадајућих 22 К.О. на територији општина коју обрађује Народно музеј у Кикинди (Нови Кнежевац, Чока и Кикинда). Осим тога, знам да је М. Герић деvedesетих година имао spremnu археолошку карту за наведене К.О. и да их је нудио Академији наука Војводине за штампање. Зар то све С. Трифунović није морао знати и отворено рећи, осим што га је здушно похвалио. Или је можда у питању директна злоупотреба туђег дугогдишњег мукотрпног рада. Да кажем и то да је на промоцији књиге М. Герић био видно потрешен садржином књиге и односом према његовом доприносу на том проблему?

Изнад свега, сматрам да је програм топографије овако како је zamišljen подржив у стручном и материјалном смислу. За успешно sprovođenje овог пројекта потребна је јасна методологија и одговарајући институционални оквир. Такви и слични пројекти се одвијају у оквиру одговарајућих установа. Колико ми је познато Музеј Војводине никада није усвојио један овакав пројекат. Мислим да га нема ни сада. Рекогносцирања врши од објекта до објекта, за своје потребе. Завод је права адреса, али не знам да ли је та установа водила и контролисала поновљена рекогносцирања у северном Банату. Још мање знам о томе да ли је Завод одлучио да на овакав начин публикује нову и стару грађу која се односи на археолошку топографију. Пре неколико година сам питао директора Завода да ли има какве планове у том погледу, није ништа одговорио па ми није јасно да ли ме је разумео или није имао одговор. Неколико година касније, Завод је ето финансирао штампање ове књиге. Сад ми тек ништа није јасно.

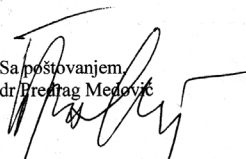
Ако је творач пројекта С. Трифунović признао да је Завод до краја осмислио евиденцију, како је дошао на идеју да то ради у виду монографија за сваку општину? У општини Кнежевац су обрађене три К.О. од укупно 5 К.О. Да ли остале немају археолошка налазишта или је у питању нешта друго. Шта год било, требало је територије тих К.О. презентирати, јер и негативан биланс је важан резултат из многог разлога. И сада смо на најважнијем питању. Три насеља па монографија, пуну катар и много пара и рада. Сада се најављује сличан пројекат и за Панчево. Код себе имам теренске beležnice рекогносцирања Панчева и околине. Укупно 11 К.О. (Опово, Старчево, Панчево, Омолјика, Иваново, Глогонј, Јабuka, Сефкерин, Сакуле, Идвор, Баранда). Рекогносцирање сам вршио 1971. године. Касније и нека друга места и о томе постоји документација у Покрајинском заводу. Хоћемо ли опет испоčetка? И тако мало са севера, мало са југа, па ćemo у 22 веку стићи до средњег Баната. У Банату има 188 К.О. Ако узмемо као мерило објављену монографију 1, то значи требаће нам још много средстава за припрему и штампање још око 40 оваквих некавалитетних књига. Додато ли још 117 у Бачкој и 131 К.О. у Срему, ја нисам у стању да направим раџуну за такву бесмислицу. Што је било, било је. Хајде да сада довршимо рекогносцирање тамо где тај посао eventualno није рађен, највише око 5% К.О., па да на основу приређених топографских карата 1:50000

kartiramo sva arheološka nalazišta i publikujemo u posebnim tomovima Banat, Bačku i Srem. Sve tri knjige imaće veličinu ove za 3 K. O. u severnom Banatu. Kako to izgleda može se videti na primeru publikovane topografije Šajkaške. To je međurečje Dunava, Tise i Jegričke sa 14 K. O. i vrlo gustim i bogatim arheološkim nalazištima. Rad je štampan dvojezično i sa prilogima ima 161 stranu.

Napominjem da je Vojvodina višestruko ispresecana kontrolisanim zemljanim radovima na trasama auto-puteva, regionalnih puteva, naftovoda, gasovoda, izgradnjom kanala DTD i zaštitom priobalja na levoj obali Dunava pri gradnji HE Đerdap, zaštitom od posledica poplava 1965. godine leve obale Dunava od Bogvojeva do Novog Sada, pa obale Tamiša i Begeja. Sve to zajedno daje izvanrednu osnovu za pristup izradi arheološke karte.

Ako sam bio dovoljno jasan, a trebalo bi i da sam dovoljno stručan i upućen u ovu materiju, predlažem da se započeta praksa energično prekine i zaboravi. Rad na publikovanju građe za arheološku kartu Vojvodine treba što pre nastaviti po sistemu koji je izgradio Pokrajinski zavod tokom 16 godina intenzivnog bavljenja ovim poslom. To znači treba i da ga završi. Ima relevantnu građu, katastarske i preuređene topografske karte za sve K. O. Vojvodine. U taj program moraju se angažovati stručnjaci opštinskih i regionalnih zavoda Vojvodine i muzejske ustanove takode. Projekat bi morao voditi iskusan tim stručnjaka koji će imati puno ovlašćenje i podpunu odgovornost za svoj rad. To bi bili stručnjaci za praiستoiriju, antiku i srednji vek. Takav projekat moraju usvojiti svi osnivači ustanova zaštite u Vojvodini i Ministarstvo kulture Republike Srbije. Na takav pristup nas prisiljavaju ugroženost arheoloških nalazišta, potrebe arheološke nauke Srbije i Evrope, izrada prostornih planova Pokrajine i Republike, kao i dosadašnja uložena velika sredstva u ovaj projekat.

Sa poštovanjem,
dr. Predrag Medović

Ovu predstavku sam uputio:

- Ministarstvu kulture Republike Srbije Beograd
- Pokrajinskom sekretarijatu za kulturu Vojvodine N. Sad
- Muzeju Vojvodine Novi Sad
- Pokrajinskom zavodu za zaštitu spomenika kulture Vojvodine N. Sad
- Narodnom muzeju Pančevo

МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Сектор за културно наслеђе

Писмо Предрага Медовића ^{УПРАВА ЗА ЗАШТИТУ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ}
Противречности и недоумице у вези са ИСАРНИЦА - 62
Археолошким топографијом Баната 1 – општина Нови Кнежевац
одговор чињеницама ПРИМЉЕНО: 21.05.2015

Област	Полуокруг	И С Р Б И Ј А	Врста	Врста
1775	02		2015	

Поштовани,

Обраћамо Вам се поводом *Писма* које је потписао др Предраг Медовић, археолог у пензији, а упућено је Министарству културе Републике Србије, Секретаријату за образовање и културу Извршног већа Војводине, Музеју Војводине у Новом Саду, Покрајинском заводу за заштиту споменика културе у Петроварадину и Народном музеју у Панчеву. *Писмо* је крајње злонамерно, са циљем да се заустави пројекат *Археолошка топографија Баната*, како у писму пише ...*да се започета пракса енергично прекине и заборави*. У њему је изнето више неистинитих тврдњи на рачун *Пројекта* и књиге *Археолошка топографија општине Нови Кнежевац*, чији су аутори који се поименице наводе тиме оклеветани, а посебно острашћено је нападнут Станко Трифуновић, чије се име у *Писму* помиње 11 пута. Пре него што се позабавимо конкретним детаљима из *тисма*, подсетићемо укратко на чињенице које су веома важне за поменути пројекат и књигу, иако су оне објашњене у уводном делу саме *Књиге*.

Пројекат је започет 2004. године. На терену су до сада у целости обрађене општине Нови Кнежевац, Чока и Панчево, док су општине Кикинда и Ковин делимично обрађене. Од самог почетка, за евидентирање археолошких налазишта, примењен је *Међународни стандард за основне податке за археолошке локалитете и споменике* који је прописао *Савет Европе*. На основу *Стандарда*, за потребе *Пројекта* графички је осмишљена релевантна документација чији је *Картон археолошког налазишта*, Министарство културе Републике Србије прописало 2006. године као обавезан за археолошка рекогносцирања на територији Србије.

*

У *Писму* се на више места наводи да је *Књига* обухватила три сеоска атара што је сасвим нетачно зато што је обрађена цела општина Нови Кнежевац са 5 К.О. које имају 9 насеља. Поглавља која се држе К.О. су упадљиво одвојена фотографијом и насловом преко целе стране тако да је немогуће да било ко прелиста књигу, а да то не схвати.

Занимљиво је да према потписнику *Писма*, у *Књизи* не ваља ништа!
Од *концепције* која је *апсолутно неприхватљива и погрешна*, преко *описа налазишта* који је *непотпун и без основних одредница*, у коме *доминирају координате, висинске тачке и проценти учешћа керамичког материјала по добима, некавалитетних фотографија које не говоре ништа, непотребних толиких карата, табли са типичним фрагментима керамике који ничему не служе, до непотребних текстова са анализом археолошког материјала по добима*. Да је ово писмо доступно археолошкој јавности, сваки коментар би био потпуно излишан зато што би аутор оваквим квалификацијама *Књиге*, која је одлично примљена у тој јавности, само себе осрамотио. У овом случају, ипак да поновимо да се данас рад на археолошкој топографији, без координата, висинских тачака, процената, детаљних карата за свако налазиште и збирних, илустрација налаза који потичу са сваког налазишта и финалне анализе изнетих података, не

1

може сматрати савременим и напредним. Нумеричко и детаљно графичкоодређивање позиције и других карактеристика археолошког налазишта у односу на субјективни опис представља значајан напредак археолошке науке у области топографије. О томе је неко размишљао доноси Мешународни стандард који смо прихватили и поменули. За *измишљање нових и несхватљивих критеријума у евидентирању археолошких налазишта*, „оптужен“ је *покретач овог пројекта (С.Трифуновић)*. Одговорност за покретање пројекта може преузети С. Трифуновић, иако није сам у томе, али за *измишљање нових и несхватљивих критеријума...* требало би да се аутор *писма* обрати Савету Европе.

Као што не ваља *Књига* не ваља ни цео *Пројекат*. У *Писму* се често помиње допринос угледних институција и колега археолошкој топографији на простору бивше Југославије. Као незабављиви за простор Војводине више пута се наводи, у првом лицу, потписник овог писма кроз свој дугогодишњи рад у *Покрајинском заводу*, а за простор северног Баната Милорад Гирић. Наводе се *пројекти и критеријуми* који су *осмишљени и усвојени* пре више од 50 година. Рад се одвијао деценијама, додуше заборављено је да се каже да се деценијама одвајао и новац, што аутор *Писма* у нашем случају покушава свим силама да пречи. А резултати? *М. Гирић је још шездесетих година прошлог века испоручио карту археолошких налазишта...; М. Гирић је деведесетих година имао спремну археолошку карту за наведене К.О. и нудио их је Академији наука Војводине за штампање; Код себе имам теренске белешнице рекогносцирања Панчева и околине... о томе постоји документација у Покрајинском заводу...* Нигде ни једног податка о публикованим резултатима, али зато о *Књизи и Пројекту* све најгоре, као и велика брига и страх да држава не потроши још неки динар на штампање резултата које смо почели да објављујемо у *неквалитетним књигама*.

У *Књизи* су јасно цитирани најжалост малобројни радови на тему археолошке топографије, који су публиковани пре издавања ове књиге. Њих аутор *Писма* или не помиње или их омаловажава, али се зато допринос П. Медовића и М. Гирића истиче као примарни, иако археолошка јавност тај допринос никада није видела у форми објављених радова. „Заборавао“ је аутор *Писма* да наведе да *Књига* има и два рецензента, као да они и не постоје, што само сликовито указује на непрофесионалне намере које стоје иза оваквог писма. Питамо се да ли је истинит податак и како га схватити, да је М. Гирић 90-их година прошлог века *нудио археолошку карту Академији наука Војводине* иако је деценијама уназад посао на Археолошкој карти Војводине финансирао САНУ?

Потпуно нетачно и бесмислено, у писму стоји да *Музеј Војводине никада није усвојио један овакав пројекат*. Мислим да га нема ни сада. Тако испада да су *Књизи* и *Пројекат* Министарство културе Републике Србије и Секретаријат за образовање и културу ИВ Војводине, финансирали не знајући за тајну коју им аутор *Писма* открива, да Музеј Војводине никада није ни имао овакав пројекат. Наводи се да *овакав пројекат треба да има институционални оквир, да треба да се одвија у оквиру одговарајућих установа, да би га морао водити искусан тим стручњака, а да Музеј Војводине рекогносцирања врши од објекта до објекта (шта год то значило) за своје потребе*. Аутор *Писма* очигледно Музеј Војводине и Народни музеј у Панчеву не сматра одговарајућим институцијама. Тим стручњака садашње старосне доби од 40-их до 60-их година, са 15-то годишњим минимумом активног истраживачког искуства сваког члана тима, у којем је неколико доктора наука и магистара није искусан по аутору *Писма*. Овај тим ипак није размишљао о укључивању стручњака са дугогодишњим искуством у пензији, па ваљда због тога није искусан. Износи се сумња у то да је *Завод као права адреса* уопште учествовао у целом пројекту и издавању књиге. Аутор *Писма* тако прозива *Министарство, Секретаријат, Завод и Музеј*, инсинуирајући некакве неlegalне радње.

О таквим озбиљним оптужбама, упућеним институцијама, треба да размисле органи тих институција како се не би дозволило да се клевете изнесу без повлачења било какве одговорности.

Озбиљне оптужбе изнете су и по питању злоупотребе туђег рада и ауторства – *Зар то сав (М. Гирић је деведесетих година имао спремну археолошку карту за наведене К.О. и нудио их је*

Академији наука Војводине за штампање) С. Трифуновић није морао знати и отворено рећи, осим што са је здужио похвалио. Или је можда у питању директна злоупотреба туђег дугогодишњег мултипног рада. Наводи се и да је на промоцији *Књиге М. Гирића био видно потрешен садржином књиге и односом према његовом доприносу на том проблему?* Како је аутор *Писма* засметао врло коректан однос према колеги М. Гирићу, који је у *Књизи* видан, што аутор *Писма* и потврђује, онда се окренуо клевети за злоупотребу туђег рада, што баш није лако рационално разумети. Посебно није лако разумети „*потрешеност*“ М. Гирића на промоцији *Књиге* која је била у Музеју Војводине 27. марта 2013. године, ако знамо да је колега Гирић преминуо 14. децембра 2011. године. Колега П. Медовић није присуствовао промоцији *Књиге*, тако да су „*информације*“ о „*немилом догађају*“ или плод несхватљиве мржње према одређеним људима и напретку у археологији Србије, па тако и измишљене, или потичу из других, полуобавештених, такође злонамерних извора, који су учествовали у креирању овог писма. У сваком случају ово је мучан и јадан пример непоштовања колега, у чему се не преза ни од злоупотребе имена људи који више нису међу нама.

Истина је, да су подаци које су оставили М. Гирић, али и истраживачи пре њега, интегрисани у *Књизу* колико год је то било могуће. Сасвим је јасно назначен допринос старијих истраживача, а конкретни подаци су обрађени према *Међународном стандарду* који је по први пут примењен у Србији. Отпочињући *Пројекат*, пред нама се нису налазили *описи налазишта у коме доминирају координате, висинске тачке и проценти учешћа керамичког материјала по добима, непотребне толике карте, табле са атипичним фрагментима керамике који ничему не служе, и непотребни текстови са анализом археолошког материјала по добима*. Нажалост није било ни координата, ни ката, ни процената, нити било каквих карата, а ни табле са налазима. У мањем броју случајева, у музејима смо наишли на налазе са појединих локалитета које смо прикључили налазима са тих налазишта и налазишта која су по први пут евидентирана *Пројектом*. Наспрам приближно 120 тако евидентираних археолошких налазишта од раније, на подручју општине Нови Кнежевац, у *Књизи* је познато 314 налазишта са свим оним подацима за које аутор *Писма* тврди да су непотребни.

Према преузетим обавезама које *Решењем* прописује Министарство културе Републике Србије, израђена је и предата комплетна документација, а јавности презентовани путем *Књиге*. За такав *допринос ... у новом приступу...* С. Трифуновић није *похвалио напоре Завода*, како се то сасвим нетачно у *Писму* наводи, већ је изнео стратегију у области археолошке топографије у Србији, у чему могу да учествују све институције и колеге у њима које то нађу за сходно и адекватно се организују у том послу. За пример за који се аутор *Писма* пита – *Где је ту археолог Народног музеја из Кикинде*, навешћемо да су од самог почетка *Пројекта*, 2004. године колеге из поменутог музеја позиване да у њему учествују, али да они то нису прихватили. Додуше за колегу Стевана Војводића сасвим разумљиво с обзиром на то да је годинама уназад већ болестан. Док је истраживачки тим *Пројекта* на њивама Баната сакуљало *непотребне координате, коте, атипичне археолошке налазе*, објавио једну и припремио за штампу другу *неквалитетну књигу*, млађа колегиница овог музеја, Лидија Милашиновић постала је његов директор. Поштујемо напоре у друштвеном ангажовању, иако смо се ми одлучили за напоре у својој професији, али само да одговоримо да нисмо ми одлучили да колеге из Народног музеја у Кикинди не учествују у овом пројекту.

*

Због неких поменутих навода у *Писму*, из којих се види да су неке од чињеница везаних за поменути књигу побркане, неке полуистините, а неке неистините, као и због чињенице да појединим догађајима о којима је реч, Предраг Медовић није присуствовао, а о њима говори, стиче се утисак да су потписнику *Писма*, приликом његовог састављања помагала лица која нису потписана. Неки од навода, које смо детаљно образложили, су такви да се са правом питамо да ли је колега Медовић уопште прелистао књигу о којој је реч. Питамо Вас, да ли пред институцијама којима је писмо упућено, потписник *Писма*, као лице у пензији може имати било какву формалну одговорност за неистине и клевете које су изнете? Ако је има, онда тражимо да га на њу службено и позовете, а ако је нема, онда је ово последњи пут да овако

одговарамо на сличне нападе лица која због тога нису санкционирана. Питамо се, да ли је то можда и прави разлог због кога овакво писмо потписује колега који је у пензији, како биодговорност изостала. У том случају, оваквим писмима је убудуће место у корпи за отпатке или на суду.

У Писму је донекле прихваћена претпостављена примедба да је ова критика књиге *закаснела*, са напоменом да је са правом очекивана критичка реакција неког од активних археолога, која је изостала до сада. Аутор Писма се не пита да ли је критика можда изостала зато што није ни било суштинских замерки на *Књигу*. Поставља се питање да ли се овде ради о критици књиге чија поглавља нису чак ни наведена, а камоли критички обрађена? Због пречесто помињаног имена С. Трифуновића у Писму, може стећи утисак да је овде више реч о некаквом сукобу аутора Писма са *покретачем овог пројекта, творцем пројекта С. Трифуновићем који је показао скромно и непотпуно познавање посла кога се латио*, чију позадину зна само аутор Писма, а која према тежини изреченог, далеко превазилази оквире *Књиге и Пројекта*.

Уосталом, у свету наше професије и науке уопште, када неко хоће да критички прикаже неки рад, постоји научно и друштвено прихватљива форма, кроз публикување таквог приказа у неком од научно-стручних часописа. Сама чињеница да није уважена таква форма већ се приступило покушају „сивог“ утицаја на институције, говори о дугогодишњим лошим навикама да се не води пристојна стручно-научна полемика, већ се нечији рад оспорава каналима којима није место у култури и науци.

У циљу исправљања таквих навика, тражимо да се оба Писма у неизмењеном облику објаве у наредном броју *Рада Музеја Војводине* или у неком другом стручном археолошком часопису (*Гласник САД, Грађа Покрајинског завода*), као гест минимума професионалне коректности и поштовања права стручно-научне, али и шире јавности, да има увид у спорне околности које су везане за *Пројекат и Књигу*, а предмет су оба Писма.

Зар је у Србији забрањено, „морално неподобно“ и кажњиво унапредити посао???

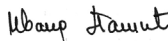
У Новом Саду и Београду, 13. маја 2015. године

Са поштовањем,

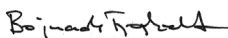
Станко Трифуновић
Музеј Војводине Нови Сад

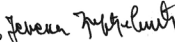
Ивана Пашић
Покрајински завод
за заштиту споменика културе Петроварадин

мр Војислав Ђорђевић
Народни музеј Панчево

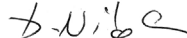
Јелена Ђорђевић
Народни музеј Панчево

др Дејан Радичевић
Филозофски факултет Београд

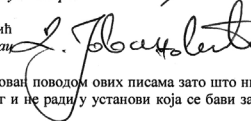
др Дубравка Николић
Филозофски факултет Београд

др Славиша Перић
Археолошки институт Београд

мр Драган Јовановић
Градски музеј Вршац

- Колега Золтан Чемере, који је коаутор *Књиге*, није консултовао поводом ових писама зато што није било нужно да га тиме оптерећујемо, с обзиром да није археолог и не ради у установи која се бави заштитом археолошког наслеђа.

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд

902/904(4-12)(048)

902/904:005.745(497.11)''2016''(06)

902/904:061.2(497.11)''2016(06)

СРПСКО археолошко друштво (Београд). Скупштина
(39 ; 2016 ; Вршац)

Програм, извештаји и апстракти : Српско
археолошко друштво, XXXIX Скупштина и годишњи
скуп, Вршац, 2. - 4. јун 2016. године / [приредили Адам
Црнобрња и Војислав Филиповић]. - Београд : Српско
археолошко друштво ; Вршац : Градски музеј Вршац,
2016 (Вршац : Тули). - 143 стр. ; 21 cm

Текст на срп. и енгл. језику. - Тираж 200.

ISBN 978-86-80094-02-1 (САД)

1. Српско археолошко друштво (Београд). Годишњи
скуп (39 ; 2016 ; Вршац)

а) Српско археолошко друштво (Београд) б)
Археолошка истраживања - Југоисточна Европа -
Апстракти

COBISS.SR-ID 223576588